

Kunskapsskolan i Sverige AB

info@kunskapsskolan.se

2024-04-04

1 (20)

Dnr- SI 2023:9312

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid
Kunskapsskolan Ystad i Ystad kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Kunskapsskolan Ystad avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från regelbunden kvalitetsgranskning till planerad kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Kunskapsskolan Ystad i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn systematiskt följer upp hur beslutade insatser genomförs och att insatserna fått avsedd effekt.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärarna utvecklar metoder för att systematiskt involvera elever i planering och utvärdering av undervisningen samt följer upp att så sker.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn följer upp och omprövar delar av skolans arbete med trygghet för att säkerställa att alla elever får en trygg lärmiljö.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn systematiskt följer upp och analyserar skillnader och avvikelser i lärares kunskapsbedömning och betygssättning i samtliga ämnen och årskurser samt aktivt verkar för likvärdiga och rättvisande bedömningar och betyg.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **7 januari 2025** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2023: 9312) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Kunskapsskolan Ystad leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag och skapar förutsättningar för lärare att samverka. Samverkan sker genom veckovisa mötesstrukturer för kollegialt lärande i arbetslag eller ämneslag samt i samverkan med elevhälsan. Vid elevhälso-teamsmöten lyfts ärenden från arbetslag eller ämneslag. Lärare kan också få stöd och hjälp genom att boka en tid med elevhälsan. Vissa funktioner från elevhälsan är även med vid behov i arbetslagens och ämneslagens möten. Av intervjuer med lärare och elevhälsan framgår att rektorn tydliggjort syften och innehåll för olika mötesforum.

Av granskningen framgår att rektorns ledning och organisation leder till ett kollegialt lärande och utveckling som ger avtryck i undervisningen. Vid tidpunkten för granskningen pågår ett kollegialt lärande för att öka kunskapen hos personalen kring elever med neuropsykiatriska svårigheter. Satsningen initierades av rektorn utifrån utfallet av en tematisk kvalitetsgranskning rörande en inkluderande utbildning som Skolinspektionen genomförde på skolenheten vårterminen 2023. Både rektorn och lärare upplever att den gemensamma satsningen har gjort avtryck i undervisningen genom till exempel införandet av fasta platser på alla lektioner samt en gemensamt framtagen lektionsstruktur. I intervju med rektorn framkommer även att den tematiska kvalitetsgranskning fungerat som ett stöd för rektorn i beslut att genomföra vissa åtgärder som rektorn tidigare sett behov av men inte fattat beslut om. Rektorn beskriver att det finns ett behov av att skapa en mer långsiktig kompetensutvecklingsplan på skolan.

Vidare framgår av granskningen att rektorn tydligt informerar om skolans rutiner och har en planerad introduktion av nyanställda lärare. Bland annat finns all viktig inform-

ation samlad på en gemensam digital yta och vid uppstarten av läsåret har rektorn alltid en gemensam genomgång av vad som gäller på skolan. Rektorn uppger i intervju att nyanställda och obehöriga lärare tilldelas två kollegor som stödjer i arbetet, en behörig lärare som är knuten till det ämnet läraren ska undervisa i och en som är arbetslagsledare och som får introducera kring arbetssätt, exempelvis hur ett personligt handledarsamtal går till. Alla nyanställda får även genomgå en digital introduktionsutbildning.

Rektorn leder till viss del skolans jämställdhetsarbete men skolan saknar en långsiktig plan

Granskningen visar att rektorn till viss del leder ett strategiskt jämställdhetsarbete som säkerställer att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas. I intervju med lärare, elevhälsan och rektorn beskrivs att det finns en medvetenhet på skolan kring jämställdhetsfrågor och att det pågår en kontinuerlig dialog kring frågor som rör jämställdhet. Lärare uppger i intervju att de i sin undervisning arbetar med jämställdhet på olika sätt, till exempel avseende generella saker som talutrymme men även gällande ämnesinnehållet i kursplanerna samt i olika projekt. Det framkommer också att olika resultat följs upp utifrån kön och att åtgärder sätts in i syfte att utjämna skillnader mellan kön. Lärare och rektorn ger i intervju exempel på hur skolan tidigare gjort insatser för att öka pojkars måluppfyllelse. Pojkar hade till exempel svårare att följa med på vissa delar i undervisningen och lämnade inte in uppgifter i tid. Skolan arbetade då gemensamt kring detta vilket medförde att lärarna blev tydligare kring arbetsgång och planering av uppgifter vilket gynnade pojkarnas måluppfyllelse. Det framkommer i intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn att skolans pågående projekt Team Våga bland annat initierades utifrån flickors otrygghet i olika situationer till exempel rädsla för sociala sammanhang eller rädsla för att våga tala inför andra i klassrummet. I intervju med rektorn framkommer att skolan gjort en del insatser såsom beskrivits ovan men att det däremot inte finns någon gemensam långsiktig plan för jämställdhetsarbetet på skolan. De flesta elever uppger i intervju att de upplever att lärare behandlar flickor och pojkar lika men det finns även elever som beskriver att det finns vissa skillnader. Eleverna uppger också att frågor kring jämställdhet aldrig eller sällan tas upp i undervisningen.

Rektorn följer upp och analyserar resultat men följer endast till viss del upp att beslutade utvecklingsinsatser ger önskad effekt

Granskningen visar att rektorn följer upp resultat på flera olika sätt med fokus på helheten. Av huvudmannen inkommen dokumentation och i intervju med rektorn, lärare och elevhälsan framkommer att rektorn systematiskt följer upp resultat inom flera

olika områden såsom exempelvis kunskapsresultat, värdegrundsresultat, studiero, frånvaro, kränkningar och trivsel. Resultaten följs upp med hjälp av statistik, utvärderingar, enkäter samt i dialog med personal och elever i olika forum. Rektorn skapar sig även en nulägesbild av verksamheten genom att närvara i den dagliga verksamheten och delta på möten med såväl elever som personal. Undervisningens genomförande och lärarnas förutsättningar att bedriva undervisningen följs upp av rektorn via medarbetarsamtal, i möten med biträdande rektorn, lärare och elevhälsa samt vid de tillfällen skolan arbetar gemensamt med sin kvalitetsplan. I intervju med lärare framkommer däremot att undervisningen sällan följs upp genom lektionsbesök. Visserligen uppger några lärare att de någon gång haft besök av rektorn, biträdande rektorn eller specialpedagogen men att det inte skett någon formell återkoppling till lärarna efteråt. Lärare uppger att det vore bra med fler lektionsbesök där rektorn följer upp att överenskommelser efterlevs. I intervju med rektorn framkommer att lektionsbesök inte skett i den utsträckning rektorn önskat.

Av granskningen framgår att rektorn involverar all personal i skolans analysarbete i syfte att identifiera eventuella skillnader och mönster samt finna orsaker till resultaten. I intervju med rektorn, elevhälsan och lärare framkommer att det är obligatoriskt för all personal att delta i det systematiska kvalitetsarbetet kring skolans kvalitetsplan vilket innebär att all personal är delaktiga i skolans analysarbete inom de nio områden som ryms inom planen. I intervjuer med elevhälsan framkommer att elevhälsan även är involverade i analysarbetet av kunskapsresultat och resultat kring trygghet och studiero vid andra tillfällen än i samband med kvalitetsplanen. I inkommen dokumentation framkommer vidare att lärarna och rektorn gör analyser utifrån kunskapsresultat fyra gånger per läsår i samband med prognoser och betygssättning. Vid dessa tillfällen analyseras även kränkingsanmälningar och andra händelserapporter som en del i värdegrundsarbetet.

Därtill framgår av granskningen att rektorn fördelar resurser med utgångspunkt i identifierade behov. Utifrån analys och samtal med lärare och elevhälsa identifierar rektorn både enskilda elevers samt elevgruppers behov. Av intervju med lärare och rektorn framkommer exempelvis att personella resurser styrts till en specifik elevgrupp för att kunna möta behoven i elevgruppen bättre. Till exempel har en studiecoach tillsetts i en årskurs för att hjälpa elever med läsförståelse och extra resurs i en annan årskurs så att läraren kan arbeta med eleverna i mindre grupper eller enskilt med några elever. Rektorn uppger att utfallet av resursfördelningen följs upp kontinuerligt av rektorn tillsammans med berörd personal.

Granskningen visar att rektorn utifrån analysarbetet beslutar om utvecklingsåtgärder men säkerställer endast till viss del att de genomförs och att de ger avsedd effekt. Rektorn har till exempel fattat beslut om utvecklingsåtgärder utifrån den tematiska kvalitetsgranskningens utfall. Inom ramen för det arbetet har skolan, som tidigare nämnts i beslutet, arbetat övergripande under läsåret med att öka kunskapen hos personalen kring elever med neuropsykiatriska svårigheter och utifrån det skapat en mer tillgänglig lärmiljö. I intervjuer med rektorn och lärare framkommer att åtgärderna haft god effekt när de efterföljts av lärarna. Exempelvis uppger rektorn att beslutet med fasta platser bidragit till minskad frånvaro hos enskilda elever och att fler elever har godkända kunskapsresultat. Samtidigt framkommer att det varit en viss utmaning för rektorn att få alla lärare att följa beslutet kring de fasta placeringarna. Det framgår till exempel att rektorn fått ha samtal med lärare som inte följt överenskommelsen om fasta platser och i intervjuer med såväl lärare som elever framkommer att de fasta platserna inte heller gäller på vissa lektionspass. Rektorn har vidare utifrån analys av skolans låga resultat kring trygghet och studiero initierat ett projekt som skolan benämner Team Våga. Team Våga är ett trygghetsprojekt som startades i augusti 2023 och uppges pågå vid tidpunkten för granskningen. Projektet går ut på att utveckla elevernas sociala färdigheter för att stärka deras självkänsla. Under intervjuer med elever framkommer dock en viss otydlighet kring hur väl förankrat projektet är i praktiken och vilket avtryck det hittills gett i undervisningen. Elevhälsan uppger i intervju att elever är drivande i projektet. I intervju med elever på mellanstadiet framkommer däremot att alla elever inte känner till Team Våga och någon elev uttrycker till och med att det inte är något viktigt. Elever på högstadiet uppger i intervju att de känner till projektet, att det tagits upp på basgruppsmöten av deras mentorer men att insatsen bara varade en kort period och att projektet inte pågår nu. Det råder därmed en oklarhet i vilken omfattning lärare genomför projektet i sina respektive basgrupper, om alla lärare börjat med projektet samt hur väl förankrat det är hos eleverna på skolan. Rektorn uppger att hon inte alltid fått till en bra systematik kring uppföljning av olika insatser på skolan och att hon inte hunnit följa upp det här projektet än.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn systematiskt följer upp hur beslutade insatser genomförs och att insatserna fått avsedd effekt.

Granskningen visar att rektorn beslutar om insatser utifrån identifierade behov men att rektorn inte systematiskt följer upp insatsernas genomförande och vilka effekter insatserna gett.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn analyserar vilka behov av kompetenshöjande insatser och utvecklingsåtgärder skolan ska prioritera över tid och redan vid planering av dem fattar beslut om hur den systematiska uppföljningen ska se ut samt tydliggör förväntade effekter av åtgärderna. Uppföljningen skulle exempelvis kunna genomföras av rektorn eller genom att rektorn ger biträdande rektorn eller funktioner ur elevhälsan ett tydligt uppdrag att genomföra strukturerade lektionsobservationer med efterföljande återkoppling till lärare. Som ett led i att säkerställa att det kollegiala lärandet ger avtryck i undervisningen kan rektorn också se till att all den samlade kompetens som finns hos lärarna på skolan sprids i kollegiet, exempelvis genom systematisk auskultering och kollegial handledning. Enligt Skolverket¹ beskrivs det kollegiala lärandet ofta som en nyckelfaktor för framgångsrik skolutveckling, men förutsätter ett systematiskt kvalitetsförbättringsarbete där insatser som genomförs noggrant följs upp och utvärderas. Rektorn rekommenderas att prioritera insatser utifrån identifierade behov i analyserna av kunskaps- och värdegrundsresultat och särskilt beakta jämställdhetsperspektivet i det. Rektorn kan behöva tydliggöra mål på ett sätt så att det tydligt framgår för all personal vilka effekter rektorn förväntar sig av insatserna och på så vis underlätta uppföljningen av insatser. Vidare stöd i arbetet med området finns att tillgå i Skolverkets material Planera, organisera och följa upp kollegialt lärande.²

¹ [Skolutveckling genom kollegialt lärande - Skolverket](#)

² [Planera, organisera och följa upp kollegialt lärande - Skolverket](#)

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Undervisningen är strukturerad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen är strukturerad och att rektorn arbetat för att lärarna ska ha en likvärdig lektionsstruktur. I intervju med skolans personal framkommer att skolan arbetat för att enas i en gemensam lektionsstruktur. Det som ska ingå i den är en tydlig inledning med syfte, tid och närvaro samt ett tydligt sammanfattande avslut av lektionen. Både av observationer och av elevintervjuer framgår att det överlag finns en tydlig struktur och att eleverna vet vad de ska göra på lektionen eftersom lärarna både förklarar och visar det visuellt i inledningen av lektionen. Däremot uppger elever att alla lärare inte förklarar syftet och målet med lektionen. Några av de observerade lektionerna innehöll sammanfattande avslut av lektionens innehåll, utvärdering och reflektion tillsammans med eleverna medan andra lektioner avslutades på ett mer kortfattat sätt.

Granskningen visar vidare att lärarna varierar undervisningen så att den består av olika arbetssätt och arbetsformer. Av observationer liksom av intervjuer med lärare och elever framkommer att undervisningen består av olika typer av lektioner såsom till exempel kommunikationspass och workshops, samt olika uppgifter och aktiviteter så att det blir en variation och balans. Lärare växlar arbetsformer och arbetssätt såsom arbete i grupp, individuellt, analogt, digitalt och praktiskt. Lärare uppger att byte av moment under lektioner är ett sätt att stimulera eleverna och få dem att bibehålla fokus. Elever bekräftar att variation på lektionerna bidrar till att öka deras intresse.

Av granskningen framgår att eleverna ges ett aktivt lärarstöd i undervisningen. Vid de observerade lektionerna rör sig lärare runt bland eleverna för att hjälpa dem att komma igång med sitt arbete samt ger eleverna stöd i att genomföra arbetsuppgifter, vilket bidrar till att majoriteten eleverna bibehåller fokus på skolarbetet. Elever bekräftar

tar i intervju att de oftast får stöd och hjälp av lärarna så att de kommer vidare i arbetet. Till exempel uppger elever att lärare kan förklara på ett nytt sätt om eleven inte förstått på det första sättet.

Eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån varje individs förutsättningar och behov

Av granskningen framgår att lärarna arbetar med olika metoder för att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära. Rektorn uppger att en av skolans styrkor är att skapa goda relationer mellan elever och lärare för att kunna möta varje individ där den är. I intervjuer med såväl lärare som elevhälsa framkommer att de personliga handledningssamtalen mellan mentor och elev är ett viktigt forum för relationsskapande och för att stärka elevernas självkänsla. Rektorn uppger att skolan byter personlig handledare till eleven om relationen mellan mentor och elev inte skulle fungera. Lärare uppger i intervju att det är en utmaning att motivera elever men lärare kan ändå beskriva hur de motiverar elever genom att tydliggöra deras framsteg för dem samt koppla undervisningen till elevers intresse för att lyckas. På några observationer blev det tydligt att lärare kopplade delar av innehållet till elevers intresse. Till exempel under en lektion där elever fick välja ämne till en argumenterande text utifrån elevnära områden.

Granskningen visar vidare att lärarna har höga förväntningar på elevers förmåga att lära och utvecklas. Lärare uppger i intervju att den personliga handledningen är ett viktigt forum där eleverna får enskild positiv återkoppling med tydliga veckomål som både lärare och vårdnadshavare kan samverka kring och visa att de förväntar sig att eleven ska klara målen. I intervju med elever ges exempel på att lärare uppmuntrar dem och att de låter elever få prova nya saker för att de tror att eleverna klarar det. I intervju med rektorn framkommer att arbetet med höga förväntningar är inbyggt i skolans arbetssätt och att lärarna överlag har höga förväntningar på eleverna.

Det framgår även av granskningen att undervisningens innehåll och arbetssätt är anpassat till aktuell elevgrupp så att arbetet stimulerar och utmanar alla elever att nå så långt som möjligt. Skolan gjort fler anpassningar på gruppnivå såsom insynsskydd i klassrum, möblerat om, köpt in tidshjälpmedel till alla klassrum, ändrat grupperingar, infört fasta platser samt tydliggjort strukturen för undervisningen. I intervju med lärare ges exempel på ytterligare anpassningar i form av anpassat material, arbetssätt och olika individuella hjälpmedel. Lärare uppger också att elever som kommit långt i sitt skolarbete får utmanande uppgifter samt fördjupande uppgifter både enskilt men även i grupp med andra elever. I intervju med elevhälsan framkommer att skolan har ett digitalt system där elevernas extra anpassningar skrivs in så att alla lärare som undervisar kan se vilka anpassningar som beslutats kring

respektive elev. Lärare uppger i intervju att de har en god samverkan kring elevers behov av anpassningar både lärare emellan och med elevhälsan.

Eleverna får reflektera kring sitt eget lärande men elevers delaktighet i planering och utvärdering av undervisningen är till viss del begränsad

Granskningen visar att eleverna får lära sig olika strategier för att kunna förstå och ta ansvar för sitt eget lärande. Eleverna har personlig handledning med sin mentor varje vecka där eleverna kontinuerligt får stöd kring sitt lärande. Av intervjuer med elever framgår att lärarna då pratar med eleverna om hur det går för dem samt hjälper eleverna att sätta upp mål och strukturera upp sitt skolarbete. Lärare uppger i intervju att de även pratar med eleverna om strategier på samtalen eftersom deras mål är att eleverna ska bli självständiga och ta ansvar för sitt eget lärande. Det framgår även att eleverna kontinuerligt får formativ återkoppling från lärare om hur det går för dem men att en del lärare enbart ger återkoppling i form av ett resultat och ingen konkret feedback kring vad som gått bra och vad eleven kan arbeta vidare med.

Vidare framgår att elever ges utrymme för reflektion i undervisningen där eleverna får reflektera kring frågor utan ett givet svar. I intervju med eleverna framkommer att lärare i undervisningen pratar om olika sätt att lösa problem på men att det är mer förekommande i vissa ämnen än i andra. Av observationer framgår att flera av lektionerna innehåller öppna frågor där lärare resonerar tillsammans med eleverna och uppmuntrar till olika sätt att lösa uppgifter eller att lärare reflekterar med elever kring ord och begrepps betydelse.

Av granskningen framkommer vidare att eleverna ges möjlighet att vara delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen men att metoder och frekvens skiljer sig åt mellan lärare. När det gäller elevers delaktighet i planering av undervisningen ger elever i årskurserna 4-6 en mer positiv bild av delaktighet i jämförelse med elever i årskurserna 7-9. I intervju med de yngre eleverna ges fler exempel på delaktighet, till exempel att de får vara med och bestämma examinationsformer eller provdatum. De äldre eleverna ger enstaka exempel på att de fått vara delaktiga kring planering av provdatum och examinationsform medan flera elever uppger att de sällan eller aldrig får vara delaktiga. I intervju med lärare framkommer dels att elever får vara delaktiga i planering på så vis som eleverna beskrivit ovan men även att elever till viss del får önska innehåll på lektioner, bestämma roller i olika moment samt hur de vill fördjupa sig i ett ämne. Det framkommer därtill att eleverna kan göra vissa individuella val av lektionspass utifrån sina personliga mål. När det gäller utvärdering av undervisningen framgår av intervju med lärare och elever att alla elever svarar på en gemensam enkät en gång per läsår där frågor kring undervisningen ingår. Lärare uppger däremot att de gör lite olika när det gäller övrig utvärdering vilket även bekräftas i intervju med elever

där elever uppger att vissa lärare sällan eller aldrig utvärderar undervisningen tillsammans med eleverna medan andra lärare gör det regelbundet både muntligt och via formulär. I elevintervjuer framkommer dessutom att eleverna upplever att de utvärderingar som görs mer handlar om studiero och liknande och inte om utvärdering av lärarnas undervisning.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärarna utvecklar metoder för att systematiskt involvera elever i planering och utvärdering av undervisningen samt följer upp att så sker.

Granskningen visar att eleverna till viss del är delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen på skolan men att det inte sker på ett likvärdigt sätt för eleverna och att det är beroende av lärare eller ämne hur ofta och på vilket sätt det sker. Vidare visar granskningen att elever inte upplever att utvärderingar innehåller frågor som rör lärares undervisning utan mer frågor rörande studiero och liknande.

Skolinspektionen rekommenderar rektorn att säkerställa att samtliga lärare arbetar för att skapa regelbunden elevdelaktighet i planering och utvärdering av undervisningen. Rektorn kan förslagsvis tillsammans med lärarna ta fram olika metoder för att planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna. Det kan omfatta såväl enskilda lektioner som längre arbetsområden utifrån ämne och elevernas mognad och ålder. Med utgångspunkt i vad utvärderingar av undervisningen visar har lärare sedan möjlighet att vidareutveckla sin undervisning. Delaktighet och inflytande är viktiga delar av skolans demokratiska uppdrag och kan stärka elevernas motivation för skolarbetet och ge dem kunskaper som kommer till nytta genom hela livet. Rektorn behöver försäkra sig om att alla lärare deltar i ovan nämnda utvecklingsarbete, att de delar med sig till varandra av metoder, att det som beslutats faktiskt genomförs och att en utvärdering görs med syfte att säkerställa att det gemensamma arbetet fått effekt.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Skolan har till viss del ett samlat arbete kring att skapa studiero

Granskningen visar att det till viss del finns ett samlat arbete på skolan kring att skapa studiero och att ändamålsenliga åtgärder delvis vidtas vid behov. Rektorn har bland annat fattat beslut om en gemensam struktur på lektioner, anpassat lärmiljön, ändrat schemasystem samt beslutat om fasta platser för eleverna på samtliga lektionspass. Av dokumentation och i intervju med lärare och rektorn framgår att skolan har arbetat fokuserat med ett projekt kallat Fågel Fenix för att förbättra studieron under föregående läsår. Projektet Fågel Fenix beskrivs både i dokumentation och intervjuer som en insats för att förbättra studieron genom ett gemensamt krafttag kring skolans ordningsregler och användandet av åtgärdstrappan. Projektet pågick en termin, våren 2023, både elever och skolans personal uppger att det var ett lyckosamt projekt i och med att studieron förbättrades under tiden projektet pågick. I intervjuer med såväl elever, lärare, rektorn och elevhälsan framkommer att projektet Fågel Fenix borde återupptas med tanke på att det återigen finns utmaningar kring studieron och att den varierar beroende av vilken lärare som undervisar, vilket ämne det är, elevers dagsform eller vilket lektionspass det är. Till exempel framgår av eleverna att det är sämre studiero på så kallade workshops och att alla lärare inte följer åtgärdstrappan. Lärare uppger att elever görs delaktiga i arbetet med studiero genom diskussioner i klassrummen och genom att svara på enkäter. Flera elever uppger däremot i intervju att de inte är delaktiga i arbetet kring studiero.

Det finns till viss del ett systematiskt arbete med att skapa trygghet på skolan

Granskningen visar att skolan bedriver ett gemensamt och delvis systematiskt arbete kring trygghet som utgår från kartläggning och analys av elevers upplevelse. Elevernas trygghet kartläggs genom regelbundna enkäter, uppföljning av kränkingsanmälningar samt i samtal med elever i olika forum exempelvis på personlig handledning varje vecka, i samband med basgruppstid och med elevrepresentanter i elevråd och elev-skyddsombud. I samband med skolans arbete med kvalitetsplanen, där trygghet finns

med som ett område, får personalen möjlighet att arbeta ihop sig och skapa en sam-syn kring vad de vill med skolans trygghetsarbete.

Granskningen visar vidare att skolan vidtagit flera olika åtgärder för att öka tryggheten men att trygghetsresultaten ändå har sjunkit de senaste åren. I Intervjuer med såväl rektorn som skolans personal framkommer till exempel att skolan gjort särskilda insatser riktade till en grupp otrygga flickor, infört mobilförbud, möblerat om i matsalen, haft extrainsatta möten med vårdnadshavare i vissa klasser, gjort om elevgrupper samt beslutat att personal ska finnas närvarande bland elever under hela skoldagen. Effekten av de insatserna är bland annat att gruppen flickor har högre närvaro i skolan, kränkningar på nätet mellan eleverna har minskat, fler elever vågar gå till matsalen och det är lugnare i vissa klasser. Dock kvarstår att det fortfarande råder en viss otrygghet på skolan bland eleverna. I intervju med elever framkommer att flera elever inte alltid känner sig trygga på grund av andra elevers beteende men även att de inte är trygga med alla vuxna på skolan. Elever uppger också att lärare inte i någon större utsträckning pratar med eleverna om det som sker mellan elever på nätet i sociala medier.

Vidare framkommer av granskningen att arbetet kring trygghet och studiero delvis bedrivs i projektform. Som nämnts tidigare i beslutet är Team Våga ett pågående projekt som initierats för att öka tryggheten för alla elever på skolan. Projektet leds av en projektgrupp på skolan där bland annat funktioner inom elevhälsan ingår. Gruppen ansvarar för att ta fram material som mentorer sedan kan arbeta med tillsammans med eleverna. I intervjuer med rektorn, elevhälsan och lärare framkommer att projektet är en stor del i skolans pågående trygghetsarbete. Av intervjuer med elever framgår dock att projektet ännu inte lyckats nå ut och ge effekt bland alla elever och en del verkar inte heller förstå att projektet ska fortgå.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn följer upp och omprövar delar av skolans arbete med trygghet för att säkerställa att alla elever får en trygg lärmiljö.

Av granskningen framgår att skolan delvis bedriver ett systematiskt trygghetsarbete men att det finns delar i trygghetsarbetet som skolan behöver arbeta vidare med för att öka elevernas upplevelse av trygghet.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn gör en noggrann kartläggning av tryggheten utifrån nuläget och utifrån analysen av kartläggningen vidtar

ändamålsenliga åtgärder samt följer upp effekterna av dessa. Rektorn behöver vara tydlig med vilka insatser och åtgärder som ska genomföras, på vilket sätt de ska följas upp och på vilket sätt insatserna ska bidra till ökad trygghet. Trygghetsarbetet behöver också vara långsiktigt främjande och förebyggande och rektorn kan mot bakgrund av det behöva ompröva och se över det projektbaserade arbetssättet för trygghet och studiero. För att få inspiration till fortsatt och fördjupat arbete kan rektorn ta del av Skolinspektionens tematiska granskning Skolors arbete med trygghet och studiero.³

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar men utvecklingsområden finns.

Rektorn ger lärare förutsättningar att samverka kring bedömning och betygssättning

Granskningen visar att rektorn skapar förutsättningar för lärarna att samverka kring bedömning, omdömen och betyg i syfte att säkerställa likvärdighet. Rektorn och lärare uppger i intervju att det finns planerade tillfällen för sambedömning och att de både avser bedömning av nationella prov och annan bedömning. Sambedömning och diskussioner sker både på den egna skolenheten och i samverkan med de andra Kunskapsskolorna i Skåne. Samtliga lärare har även under vårterminen 2024 deltagit på en föreläsning kring likvärdig bedömning. Vidare uppger både lärare och rektorn att erfarna och obehöriga lärare får stöd i bedömningsarbetet av mer erfarna och behöriga kollegor och att lärare på skolan stödjer varandra i arbetet.

Av granskningen framgår att lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar. I intervjuer med lärare framkommer att de använder olika bedömningsunderlag såsom till exempel inlämningsuppgifter, muntliga och skriftliga prov samt olika examinationsformer. Lärarna uppger också att de har kontinuerliga dialoger

³ Skolinspektionen, 2020. Skolors arbete med trygghet och studiero, en tematisk analys utifrån beslut fattade inom regelbunden kvalitetsgranskning 2018-2019. Publikationen finns på Skolinspektionens webbplats

med varandra och specialpedagogen kring bedömning. I intervju med lärare framkommer även att lärare arbetar med utgångspunkt ur samma läromedelsmaterial och en del ämneslärare samverkar även kring planering av undervisningen vilket är en del i likvärdighetsarbetet kring bedömning.

Rektorn följer upp och analyserar skillnader och avvikelser i omdömen och betyg men ger inte en tydlig förklaring till avvikelser över tid

Granskningen visar att rektorn följer upp, analyserar avvikelser och skillnader i lärarnas bedömning och betygssättning men ger inte en tydlig förklaring till avvikelser över tid. Rektorn beskriver i intervju att resultaten från nationella prov följs upp i augusti då de kan se avvikelser mellan betyg och resultat på nationella prov samt göra en analys av det. Lärare uppger i intervju att de är med i analysarbetet och att de ska kunna motivera eventuella skillnader och avvikelser för rektorn. Både av dokumentation och av intervjuer med lärare framgår att parametrar som ingår i analysarbetet till exempel är jämförelser med riket, kommunen, de andra Kunskapsskolorna, mellan klasser, skillnader mellan kön, gymnasiebehörighet och tidigare års resultat. I intervju med rektorn framkommer att rektorn föregående läsår identifierat en stor avvikelse mellan resultat på nationella prov och slutbetyg i ett ämne i en specifik årskurs och att rektorn vidtagit åtgärder utifrån det genom att ha samtal med lärare om orsaken samt lyft att det inte får förekomma så stor avvikelse kommande år. Lärare bekräftar i intervju att rektorn fört samtal kring den specifika avvikelsen och att de även haft samtal om avvikelser och skillnader på en generell nivå. Däremot ger rektorn i intervju inte en tydlig förklaring till vad samtliga avvikelser mellan nationella prov och betygsresultat beror på och varför avvikelserna pågått över tid. Rektorn uppger visserligen att avvikelserna diskuterats i ämneslagen i samband med analysarbetet och att rektorn tydliggjort att det inte ska vara så stora avvikelser men kan samtidigt inte minnas och därmed inte ge en tydlig förklaring till orsaken till avvikelserna samt att de pågått över tid. Av skolans kvalitetsrapport för läsåret 2022/2023 framgår att det är återkommande avvikelser mellan nationella prov och betygsresultat men inte heller där finns en tydlig analys eller förklaring. I intervju med rektorn framkommer att skolan vill ha fokus på hållbar bedömning kommande läsår.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn systematiskt följer upp och analyserar skillnader och avvikelser i lärares kunskapsbedömning och betygssättning i samtliga ämnen och årskurser samt aktivt verkar för likvärdiga och rättvisande bedömningar och betyg.

Granskningen visar att rektorn inte har en tydlig förklaring till alla skillnader och avvikelser som finns i ämnen och årskurser över tid.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att fördjupa sina analyser kring avvikelser och skillnader i lärares kunskapsbedömning och betygssättning i samtliga ämnen i syfte att verka för rättvisande och likvärdiga bedömningar och betyg. Det innefattar även omdömen i de årskurser där det inte finns betyg. Rektorn kan till exempel göra jämförelser mellan resultat från nationella prov och betyg eller omdömen, jämförelser mellan olika ämnen eller lärare liksom jämförelser mellan resultat från sköningarna och omdömen för att hitta skillnader och avvikelser. Det är viktigt att rektorn har rutiner för att analysera bedömning ur olika perspektiv för att säkerställa att omdömen och betyg är så rättvisande och likvärdiga som möjligt och visar på elevernas faktiska kunskaper.

Om det kommer fram att det finns skillnader eller avvikelser i omdömen eller betyg i olika ämnen är det av vikt att rektorn undersöker noggrant vad det kan bero på samt om de är motiverade eller inte. Det bör rektorn göra genom att föra strukturerade och återkommande diskussioner med lärare kring bedömning och betygsättning som utmynnar i tydliga slutsatser och eventuella åtgärder för en ökad likvärdighet. Sammantaget har rektorn ett ansvar för att bedömning, omdömen och betyg analyseras utifrån att fastställa om eventuella skillnader kan bero på att lärarna exempelvis har olika tolkningar av styrdokumentet.

Beslutet har fattats av Sofia Granberg, utredare.

I den slutliga handläggningen har Christina Wallin, utredare (föredragande) och Åsa Pleiner, utredare medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sju lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En digital gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En digital intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 5 och 6 mars. Besöket genomfördes av Christina Wallin och Åsa Pleiner. Digitala intervjuer med elevhälsan skedde 7 mars och med rektorn 8 mars.

Kunskapsskolan Ystad är en grundskola med klass 4-9. Huvudman för skolan är Kunskapsskolan AB. Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök hade Kunskapsskolan Ystad totalt 449 elever.